Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lakivaliokunta tiistai 22.10.2019 klo 10:30 / HE 45/2019 vp

Asia: HE 45/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen osallistumisesta Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) toimintaan sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Suomen osallistumisesta Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) toimintaan. Ehdotettu laki täydentäisi Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastoa koskevaa Euroopan unionin asetusta. Lailla kumottaisiin Eurojustia koskevan päätöksen eräiden määräysten täytäntöönpanosta annettu laki.

Esityksellä voidaan arvioida olevan käytännössä vain vähäisiä vaikutuksia. Eurojust-asetus ei tuo juurikaan muutoksia Eurojustin operatiiviseen toimintaan, vaan muutokset liittyvät pääosin Eurojustin hallinnon organisointiin. Varsinaisia muutoksia Suomen kansallisten viranomaisten toimintaan Eurojust-asetus tai ehdotettava sitä täydentävä lainsäädäntö ei aiheuta.

Jokainen jäsenvaltio nimeää Eurojustin kansallisen jäsenen ja varajäsenen. Voimassa olevassa laissa edellytetään, että varajäsenen on täytettävä kansallisen jäsenen kelpoisuusvaatimukset. Käytännössä tämä tarkoittaa, että varajäsenellä on oltava muu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto. Periaatteessa siis esimerkiksi esitutkintaviranomaisen edustaja olisi voinut tämän kelpoisuusvaatimuksen täytettyään toimia varajäsenenä. Nyt kuitenkin uudessa Eurojust-asetuksessa edellytetään, että varajäsenellä on kansallisen jäsenen tavoin syyttäjän, tuomarin tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti syyttäjän tai tuomarin toimivaltaa vastaavaa toimivaltaa käyttävän oikeusviranomaisen edustajan asema. Siten jatkossa perusteltuna voidaan pitää sitä ratkaisua, että Suomessa varajäseneksi nimettäisiin aina syyttäjä.

Kansallisella jäsenellä ei olisi edelleenkään itsenäistä asemaa suhteessa kansallisiin esitutkinta- ja syyttäjäviranomaisiin, vaan hänen tehtävänään olisi avustaa kansallisia viranomaisia Suomesta saamiaan ohjeita noudattaen. Myös kiiretilanteissa kansallisella jäsenellä olisi aina velvollisuus olla yhteydessä toimenpiteen täytäntöönpanosta vastaavaan viranomaiseen. Sisäministeriö korostaa kansallisten viranomaisten tiiviin yhteistyön tärkeää merkitystä.

Poliisijohtaja Hannele Taavila

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi